

Marijke Toorman - Een mirakelse vangst

Behoedzaam meandert Margriet tussen de poep en stenen op het pad. Nog even en dan maken vrouwen de eerste vuurtjes aan voor het ontbijt. Mensen slaan de dekens van zich af, geeuwen, klagen over de kou, vertellen hun dromen en zich maken zich klaar voor kerst. Magere kippen zullen scharrelen tussen de Amersfoorters en hun talloze zwerfhonden.

Nu is het nog niet zover. Het schemerdonker is niet van de ontwaakte stad. Dit moment behoort aan de bakkers, de poortwachters, de dronkenlappen, dieven en de minnaars die ongezien proberen weg te glippen uit andermans huis. Vandaag zijn zij niet alleen. Een doodnormale dienstmeid stapt de stad door, op pad om de Heilige Maagd Maria te redden.

Haar baas ligt nog te pitten, hopelijk. Zijn kinderen kruipen ongetwijfeld nog even dicht tegen elkaar aan om de warmte vast te houden. Ze versnelt haar pas, ze moet op tijd terug zijn om het ontbijt klaar te maken en de bijl onopvallend terug te leggen.

'Hé vrouw Gijssen, waar ga je heen?', vraagt de poortwachter van de Kamperbuitenpoort. Zijn fakkel zwaait heen en weer voor haar gezicht. Ze kent hem nog van vroeger.

'Ik wil even naar de gracht, daar ligt iets wat ik zoek.' Koude wolkjes vliegen uit haar mond.

'Waarom op dit onchristelijke tijdstip?'

'De rest van de dag ben ik aan het werk en het kan niet wachten.' Bovendien, denkt ze erachteraan, wil ik niet dat iedereen me voor gek verklaart. Of nog erger, dat ze denken dat ik een heks ben.

'Mmmmm.' Hij is stil en kijkt met dichtgeknepen ogen naar haar emmer. Het is maar goed dat hij de bijl niet kan zien die ze in haar tuniek verstopt heeft. Ongeduldig hopt ze van de ene voet op de andere.

'Goed, wat jij wilt', besluit hij tenslotte en opent de poort. 'Je weet dat de Geldersen en Utrechtenaren onbetrouwbare schoften zijn he, het is jouw risico.'

'Prima, dank je wel,' en voordat hij zich kan bedenken, loopt ze snel de poort door.

'Wat een raar wijf,' hoort ze hem achter zich mompelen.

De ochtendnevel van de weilanden omhult haar, ze huivert. Ze komt niet graag buiten de poort, geef haar maar de veiligheid van de stad. Geruisloos loopt ze linksaf de gracht langs tot aan de brug. Daar haalt ze diep adem, alsof ze haar lichaam moed in wil praten.

Stapje voor stapje schuift ze het ijs op om tenslotte op haar knieën te gaan zitten. Haar dikke vest slaat ze dicht om zich heen. Met haar bijl begint ze met beide handen op het ijs in te hakken. Een klein gat ontstaat in het ijs. En nog één. Steeds slaat ze de bijl ernaast tot er een cirkel ontstaat. Het is moeilijk zichtbaar bij het zwakke sterrenlicht. Ze had gehoopt dat het ijs zou opensplejten zoals de Rode Zee. Ze doet dit tenslotte in opdracht van Maria. Maar het is net zo hard werken als het leven zelf.

Drie nachten op rij droomde ze dat ze nietsvermoedend naar het water bij de brug liep. Aan het wateroppervlak dreef een bleke vrouw, de ogen gesloten, de armen zedig gevouwen op haar buik. Slijmerig groen kroos zat in haar lange donkere haren. Een glibberige snoekbaars zwom rondjes om haar hals als een levende ketting. Kleine visjes knabbelden aan haar vingers. Toen Margriet haar hand naar de vrouw uitstak, stuitte ze op een dikke laag ijs tussen hun in. De vrouw opende plotsklaps haar ogen, bonsde tegen het ijs en zei met schorre stem: 'red mij, red mij'.

Steeds schrok Margriet in paniek wakker, haar adem stakte in haar keel.

Het is maar een droom, hield ze zichzelf de eerste keer voor. Ze bleef onrustig in haar bed liggen en probeerde de bleke vrouw uit haar hoofd te krijgen. Tevergeefs, uiteraard. Na de tweede nacht was ze overdag even gaan kijken, maar ze zag niks onder het ijs liggen. Een veehouder in de buurt sloeg een kruisje toen ze languit op het ijs lag en om Maria riep. Ze durfde niet verder te gaan en ging weer terug naar de stad in. Waar was haar Elia, die kon bevestigen dat dit niet zomaar een droom was?

Ze ramt met de bijl tot het ijs kraakt en piept en het brakke water verschijnt. Het gat is eindelijk groot genoeg. Met haar hand voelt ze in het koude water, geen lichaam te voelen. Ze is teleurgesteld en opgelucht tegelijkertijd. Ze pakt haar emmer, duwt hem in het water en tilt hem er voorzichtig uit. Als ze hem naast zich neer leeggooit, ziet ze alleen water, kroos en viezigheid. Ze zucht, is ze dan toch gek aan het worden? Nog een keer duwt ze de emmer in het water. Haar tanden klapperen. Ze plonst de volle emmer leeg, maar weer niets bijzonders. Nog één keer dan, besluit ze. Zo diep mogelijk duwt ze de emmer in het water. Haar mouwen zijn nat geworden, haar vest is zwaar van het water. Met moeite trekt ze de emmer uit het gat. Er drijft een wit heiligenbeeldje in. Ze pakt het uit de emmer, ontroerd. Ze houdt het kleine stinkende beeldje voor zich en kust de ogen van Maria.